

דירקטוריון (6/98)

תוכן העניינים

	כללי	פרק א'
301-3	1. מבוא	
301-3	2. תחולה	
301-3	3. הגדרות	
301-3	תפקידיו של הדירקטוריון וסמכויותיו	פרק ב'
301-3	4. תפקידיו של הדירקטוריון	
301-3	5. פעולותיו של הדירקטוריון	
301-4	6. נושאים שבהם חייב הדירקטוריון לדון ולהחליט	
301-4	7. תכיפות דיונים	
301-5	8. תנאי העסקה	
301-6	9. אשראי	
301-6	10. נושאים שלגביהם על הדירקטוריון לקבוע הנחיות	
301-7	11. החלטות בתקשורת	
301-7	12. איסור אצילת סמכויות לוועדות הדירקטוריון	
301-8	הרכב הדירקטוריון	פרק ג'
301-8	13. מספר חברי הדירקטוריון	
301-8	14. עובדי התאגיד כחברי דירקטוריון	
301-8	15. דירקטורים חיצוניים	
301-8	16. מקום מושבם של דירקטורים	
301-9	יושב ראש הדירקטוריון	פרק ד'
301-9	17. יושב ראש הדירקטוריון	
301-9	18. יושב ראש הדירקטוריון תושב חוץ	
301-10	כשירות לכהן כדירקטור	פרק ה'
301-10	19. כשירות דירקטור	
301-10	20. ניגוד עניינים	
301-10	21. עיסוקים אחרים	
301-10	22. הצהרה	

	ועדות הדירקטוריון	פרק ו'
301-11		
301-11	אצילת תפקידי הדירקטוריון	.23
301-11	ועדות דירקטוריון	.24
301-11	ועדת הביקורת	.25
301-11	תפקידי ועדת הביקורת	.26
301-12	ועדת עסקאות עם אנשים קשורים	.27
	דרכי עבודתו של הדירקטוריון וועדותיו	פרק ז'
301-13		
301-13	תכיפות ישיבות	.28
301-13	נוכחות בישיבת הדירקטוריון	.29
301-13	סדר היום לישיבות	.30
301-13	השתתפות המבקר הפנימי בישיבות	.31
301-13	מניין חוקי	.32
301-13	פרוטוקול	.33
301-14	קביעת נוהלי עבודה נוספים	.34
301-14	זכות דירקטור לקבל מידע	.35
301-14	סיוע מקצועי לדירקטור	.36
301-14	מסירת הודעה לרשות ניירות ערך	.37
301-15	זכות חתימה	.38
301-15	חליף	.39
	דיווח למפקח על הבנקים	פרק ח'
301-16		
301-16	תכיפות הדיווח	.40
301-16	דיווח שנתי	.41
301-16	דיווח מיידי	.42
301-17	דיווח על אירוע חריג	.43
301-17	אופן הדיווח	.44
	שונות	פרק ט'
301-18		
301-18	מסמכי ההתאגדות	.45
301-18	אגודות שיתופיות	.46

דירקטוריון (6/98)**פרק א': כללי****מבוא**

1. ניהולו התקין של תאגיד בנקאי מחייב תיפקוד תקין וברמה גבוהה של הדירקטוריון. לשם כך נקבעו הוראות לעניין תפקידיו, הרכבו ודרכי פעולתו של הדירקטוריון. הוראות אלו הינם כללים מינימליים הנדרשים לניהול תקין של התאגיד הבנקאי בכל הקשור לפעולת הדירקטוריון. תפיסת הפיקוח על הבנקים את תפקידי הדירקטוריון הינה שהדירקטוריון אחראי לתפקידי הפיקוח וההכוונה לרבות קביעת המדיניות של התאגיד הבנקאי בעוד שתפקידי הביצוע - מסורים להנהלה. מובן כי לאור האחריות המוטלת על דירקטור, עליו להיות בעל יכולת, כישורים מתאימים ומוכנות להקדיש את הזמן הנדרש לשם עמידה בתפקידים המוטלים עליו.

תחולה

2. הוראות אלו יחולו על כל התאגידים הבנקאיים למעט על תאגיד בנקאי שהוא חברת שירותים משותפת. המפקח רשאי לקבוע הוראות מסויימות שונות מאלו המפורטות לעיל, שיחולו על תאגידים בנקאיים מסויימים.

הגדרות

3. "מנהל כללי" - יחיד בעל התפקיד הניהולי הבכיר בחברה, יהא כינויו אשר יהא ;
 "פקודת החברות" - פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג - 1983.

פרק ב': תפקידיו של הדירקטוריון וסמכויותיו**תפקידיו של הדירקטוריון**

4. תפקידיו העיקריים של הדירקטוריון הם לקבוע את מדיניות התאגיד הבנקאי ואת הקווים העקרוניים לפעולתו, לקבוע הנחיות לזרועות הניהול וכן לפקח ולבקר באופן שוטף את פעולות התאגיד הבנקאי והנהלתו ולוודא את קיום ההנחיות.

פעולותיו של הדירקטוריון

5. (א) הדירקטוריון יקיים מדי פעם דיון בדבר מדיניות התאגיד הבנקאי והקווים העקרוניים לפעולתו.

(ב) (1) הדירקטוריון הוא בעל הסמכות למינויו או לפיטוריו של המנהל הכללי.

(2) מינוי עובדים להנהלת התאגיד הבנקאי, כפוף לאישור הדירקטוריון.

נושאים שבהם חייב הדירקטוריון לדון ולהחליט

6. על הדירקטוריון לדון ולהחליט בעניינים הבאים וכן לנקוט בפעולות המפורטות להלן :
- (א) הגדרת מדיניות התאגיד הבנקאי לרבות כל חברות הבת שלו ושלוחותיו בחוץ לארץ, בנושא חשיפה לסיכונים שונים (סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכונים תיפעוליים, סיכוני נזילות, סיכונים משפטיים וכו');
- (ב) אישור התקציב הכולל של התאגיד הבנקאי (הכנסות, הוצאות והשקעות), שיוגש לא יאוחר מסוף חודש דצמבר של שנה קודמת לשנת התקציב הנדונה; עם זאת, ניתן לאשר תקציב כולל כאמור, לא יאוחר מסוף חודש ינואר של שנת התקציב הנדונה ובלבד שעד סוף דצמבר של שנה קודמת, אושר תקציב זמני לשנת התקציב הנדונה או לחודש ינואר עצמו;
- (ג) מעקב שוטף, לפחות אחת לרבעון, אחר ביצועו בפועל של התקציב;
- (ד) ביצוע ומימוש השקעות קבועות, לרבות השקעה בתאגיד נשלט, בין אם מושבו בארץ או בחוץ לארץ, מעל לסכום מסויים כפי שיקבע הדירקטוריון;
- (ה) ביצוע שינויים במבנה השליטה של התאגיד הבנקאי בתאגיד נשלט שפעילותו מהותית לפעילות התאגיד הבנקאי;
- (ו) הנפקת מניות (לרבות אופציות וניירות ערך המירים) על-ידי תאגיד נשלט, הן בישראל והן מחוץ לישראל והנפקה אחרת של תאגיד נשלט בערבות התאגיד הבנקאי והכל, למעט הנפקה של חברה שכל אמצעי השליטה בה מוחזקים על ידי החברה האם וההנפקה היא לתאגיד הבנקאי עצמו או לתאגיד הנשלט על ידי התאגיד הבנקאי;
- (ז) בחינה של הלימות ההון, לרבות יחס הון מזערי נאות, מבנה ההון והשינויים בו;
- (ח) דיון במדיניות האשראי של התאגיד הבנקאי וביעדים כמפורט בסעיף 9;
- (ט) קביעת שכרו של המבקר הפנימי וקידומו, לפי המלצת ועדת הביקורת;
- (י) דיון בהודעה של רואה החשבון בדבר אי תיקון ליקויים על פי סעיף 3(ב) להוראה מס' 304;
- (יא) דיון בדוחות הביקורת של המפקח על הבנקים ובנקיטת הפעולות המתחייבות מהם וכן דיון בתשובות התאגיד הבנקאי עד לסיום הטיפול בדוח הביקורת;
- (יב) דיון בהודעת רואה החשבון לפי סעיף 6(ג) להוראה מס' 302 על קיום ספקות בדבר המשך קיומו של התאגיד הבנקאי כעסק חי; הדיון יתקיים לא יאוחר משלושה ימים ממועד קבלת ההודעה, זאת לפני שיאושרו הדוחות הכספיים;
- (יג) כל עניין אחר בעל חשיבות מהותית לניהול התאגיד הבנקאי או לפיקוח ולבקרה על ניהולו.
- (יד) מדיניות המיחשוב של התאגיד הבנקאי.

תכיפות דיונים

7. (א) הדירקטוריון יעודכן לפחות אחת ל-6 שבועות וידון לפי הצורך במצבו העסקי של התאגיד הבנקאי בהתאם לדוח חודשי, שיוגש בכתב ושמתיכותו תיקבע בידי הדירקטוריון.
- (ב) הדוח החודשי יכלול לפחות את הפירוט הבא:

- (1) תמצית מאזן ודוח רווח והפסד, תוך התייחסות לרווחים פיננסיים, הכנסות מעמלות והוצאות תפעוליות ;
- (2) מידת החשיפה של התאגיד הבנקאי לסיכונים לסוגיהם ;
- (3) הטיפול בחובות קשי גבייה שסכומם מהותי ;
- (4) שינויים עיקריים במצבן של חברות בת והשקעות מהותיות בנכסים קבועים ;
- (5) עסקאות שהן מהותיות או חריגות לעסקי התאגיד לפי שיקול דעת המנהל הכללי וזאת בנוסף לכללים שקבע הדירקטוריון בעניין זה ;
- (6) פעילות התאגיד הבנקאי בשוק ההון, על חשבון עצמו ("ינוסטרו").
- (ג) אחת לשלושה חודשים ידון הדירקטוריון במצבו העסקי של התאגיד הבנקאי בהתאם לדוח רבעוני שיוגש בכתב ושמתכונתו תיקבע בידי הדירקטוריון, שיערך לפי הפירוט דלעיל. דוח רבעוני זה יכלול גם שינויים עיקריים בסעיפי נכסים והתחייבויות, כמו כן יכלול דוח זה פרטים בעניין הפרשות לחובות מסופקים ; הדיון יכלול דיון במסמך החשיפות לסיכונים למיניהם כמפורט בהוראה מס' 339.
- (ד) לפחות אחת לשנה ידון הדירקטוריון בקביעת יעדים לביצוע בשנה הקרובה ומידת התאמתם למדיניות התאגיד הבנקאי.
- (ה) (1) הדירקטוריון ידון בכל אירוע הכלול ברשימה של סוגי אירועים חריגים כפי שתקבע מראש על ידי הדירקטוריון, לרבות עבירה או עבירה לכאורה על החוק, פגיעה בנוהל בנקאי תקין ופגיעה בטוהר המידות, ובלבד שכל אירוע חריג שיש בו משום חשד לעבירה פלילית יועבר מיידית לבדיקת המבקר הפנימי, או לפי מהות העניין - למשטרה.
- (2) הדירקטוריון ידון באופן מיידי בכל אירוע החורג מהשיגרה בפעילות התאגיד הבנקאי, שעשויה להיות לו השפעה מהותית על עסקי התאגיד הבנקאי. (גם אם אינו כלול ברשימה האמורה בפסקה (1)).

תנאי העסקה

8. על הדירקטוריון לדון ולהחליט וכן לנקוט בפעולות המפורטות להלן, לקביעת מדיניות השכר, תנאי הפרישה ומערכת התיגמולים לעובדים ולמנהלים בהתאם לאמור להלן :
- (א) על הדירקטוריון לוודא מראש כי תנאי ההעסקה והפרישה מתיישבים עם מצבו העסקי של התאגיד הבנקאי וכי שינויים במצבו העסקי ימצאו ביטוי, ככל שניתן, בתנאי ההעסקה והפרישה ;
- (ב) לפני תחילת הדיונים על הסכמי השכר הקיבוציים לכל שנה יעדכן הדירקטוריון במידת הצורך את מדיניותו בעניין זה כפי שהוגדרה בתקציב לאותה שנה ;
- (ג) הדירקטוריון יקבע את תנאי ההעסקה של המנהל הכללי ואת עקרונות תנאי ההעסקה של הדרג הביצועי הבכיר של עובדי התאגיד הבנקאי ותנאי הפרישה שלהם. לפני קביעת תנאים כאמור לגבי המנהל הכללי יש להמציא לדירקטוריון, זמן סביר לפני מועד הישיבה בה עניינים אלה נדונים, את עיקרי תנאי ההעסקה הקודמים ואת עיקרי תנאי ההעסקה החדשים ;
- (ד) בעת שהדירקטוריון מאשר תנאי כהונת יושב ראש הדירקטוריון, לרבות גמול ותנאי העסקה ופרישה, יש להמציא לדירקטוריון, זמן סביר לפני מועד הישיבה בה עניינים

אלה נידונים, את עיקרי תנאי ההעסקה הקודמים ואת עיקרי תנאי ההעסקה החדשים;

(ה) הדירקטוריון יקבע את מדיניותו בכל הקשור למעורבותו בקביעת תנאי העסקה ופרישה של עובדי חברות בת של התאגיד הבנקאי וידאג לכך כי יתקיים דיון בדירקטוריון חברות בת של התאגיד הבנקאי, בדבר התנאים כאמור.

אשראי

9. (א) לפחות אחת לשנה - ידון הדירקטוריון ויחליט במדיניות האשראי של התאגיד הבנקאי על פי סעיף 6(ח), דיון אשר יכלול בין היתר את הנושאים הבאים:
- (1) היחס הרצוי בין סך האשראי לציבור לסך נכסי הבנק והונו;
 - (2) המיגבלות הרצויות על שיעור החשיפה באשראי;
 - (3) החשיפה הרצויה כלפי הלווים/קבוצות הלווים הגדולים בתאגיד הבנקאי;
 - (4) מדיניות בטחונות ומירווחי הביטחון על כל סוגי הביטחונות.
- (ב) הדירקטוריון ידון ויקבע עמדה לגבי מדרג הסמכויות למתן אשראי ובלבד שמתן אשראי העולה על מינימום מסויים שייקבע על ידי הדירקטוריון יובא לאישור הדירקטוריון.

נושאים שלגביהם על הדירקטוריון לקבוע הנחיות

10. (א) הדירקטוריון יקבע בכתב נהלים לטיפול בנושאים המפורטים להלן ויוודא את ביצועם. בנהלים ייקבע מיהו הגוף המוסמך לטפל בנושאים אלה וכן תיקבע דרך הטיפול בהם, וחובת הדיווח לדירקטוריון בנושא שהטיפול בו הועבר לאדם או לגוף אחר בתאגיד. ואלה הנושאים:
- (1) ניווד בעלי תפקידים מסויימים בתאגיד הבנקאי, מידי תקופה (רוטציה);
 - (2) ביצוע שינויים במבנה הארגוני של התאגיד;
 - (3) מנגנוני הפרדה בין הפעילויות של התאגיד הבנקאי במגזרים שונים או בין הפעילויות של התאגיד הבנקאי והפעילויות של הקבוצה אליה קשור התאגיד הבנקאי, אם עלולים להיות ניגודי עניינים;
 - (4) מנגנוני פיקוח ובקרה על תאגידים שבשליטת התאגיד הבנקאי; הדירקטוריון יקבע הנחיות שיבטיחו כי תאגידים שבשליטת התאגיד הבנקאי, יעבירו לתאגיד הבנקאי את המידע הדרוש לו על מנת לקיים ברמה הקונצרנית מעקב שוטף, פיקוח ובקרה על עסקי הקבוצה ועל היקף הסיכונים; ההנחיות תכלולנה הקמת יחידת מטה מרכזית שתנתח את המידע האמור ותדווח להנהלת התאגיד הבנקאי על תמצית המידע ועל המלצותיה, על פי מתכונת דיווח שיאשר הדירקטוריון;
 - (5) קביעת סכום מזערי לעסקאות עם אנשים קשורים על פי סעיף 7(א)(3) להוראה מס' 312 ונוהלי דיווח ומעקב על עסקאות מהותיות עם אנשים קשורים, כמתחייב מסעיף 7(ג) להוראה מס' 312;
 - (6) כל נושא אחר, שלדעת הדירקטוריון, הינו בעל חשיבות לניהול התאגיד הבנקאי.

- (ב) הדירקטוריון יגדיר בצורה מפורטת את תפקידיו וסמכויותיו של המנהל הכללי ויטיל עליו חובה לדווח לדירקטוריון באופן שוטף על פעולותיו; הדירקטוריון יגדיר את הדיווחים שעל המנהל הכללי לדווח.
- (ג) הדירקטוריון יקבע הנחיות ונהלים כדי להבטיח כי המבקר הפנימי יקבל את כל המידע והמסמכים הדרושים לו, לפי שיקול דעתו, לשם קיום הביקורת הפנימית ולשם וידוא קיום ביקורת פנימית נאותה באותם תאגידי נשלטים בהם הוא אינו משמש כמבקר פנימי, לרבות: תכניות עבודה של המבקרים הפנימיים בתאגידי נשלטים, דיווחים על אירועים חריגים בתאגידי אלה וכל מידע וחומר הדרוש מדירקטורים של גופים אלה או מחברי הנהלותיהם ומכל עובד מעובדיהם, הכל כפוף לכל דין, לרבות חוקי מקום מושב השלוחות.

החלטות בתקשורת

11. הדירקטוריון רשאי לקיים דיונים והחלטות בתקשורת ובלבד שיקבע נהלים אשר יכללו גם את העניינים הבאים:
- (א) במקרים חריגים, ניתן לקבל החלטות שלא על ידי כינוס ישיבה פרונטלית, אלא בתקשורת/בטלפון (להלן -התייעצות בתקשורת).
- (ב) דירקטוריון התאגיד הבנקאי יגדיר בנהל מפורט את סידרי ביצוע ההתייעצות בתקשורת, כגון: יזומו, קוורום, חומר הרקע, קבלת החלטות (לרבות כאשר חברים מסתייגים מההצעה המוצעת או באשר לעצם דחיפות הנושא), התעוד וכל עניין אחר שיקבע בדירקטוריון. עם זאת, מבצע ההתייעצות בתקשורת יהיה חבר באותו פורום המקבל את ההחלטה או גורם מקצועי מתאים בנושא העומד להחלטה, יעשה כמיטב יכולתו על מנת לשתף בהתייעצות את כל חברי הדירקטוריון ויקיים תיעוד של ההתייעצות בתקשורת;
- (ג) יש להביא את ההחלטה לידיעת הפורום הרלבנטי, בישיבה (פרונטלית) הראשונה שלאחר קבלת ההחלטה;
- (ד) על אף האמור לעיל, אלה הנושאים בהם לא ניתן יהיה לקבל החלטות בהתייעצות בתקשורת:
- החלטה של ועדת הביקורת;
 - עסקה עם איש קשור כמשמעותו בפסקאות 3(א), (ב), (ג) ו- (ו) להגדרה של "איש קשור", בסעיף 3 להוראה מס' 312;
 - תנאי העסקה ופרישה של נושאי משרה;
 - אשראי מעל סכום מסויים כפי שיקבע הדירקטוריון;
 - אשראי בתנאים חריגים כפי שיקבע הדירקטוריון (מבחינת ריבית ו/או זמני פירעון ו/או איכות בטחונות).

איסור אצילת סמכויות לוועדות הדירקטוריון

12. על מליאת הדירקטוריון ולא באמצעות ועדותיו השונות לקבוע, לדון ולהחליט בנושאים המפורטים בסעיפים 5(א), 5(ב), 6(א), (ב), (ו), (ז), (ח), (י), (יב), 7(ג), (ד), (ה), 8, 9(א) ו-9(ב) רישא ובכל דוח בקורת של המפקח, אם דרש זאת המפקח.

פרק ג': הרכב הדירקטוריון

מספר חברי הדירקטוריון

13. (א) הדירקטוריון יכול ללא פחות מ-7 דירקטורים, ולא יותר מ-15.
 (ב) תאגיד בנקאי שאינו בנק ושמהות והיקף עסקיו אינם מצדיקים מינוי 7 חברים לדירקטוריון, רשאי באישור המפקח על הבנקים, למנות לדירקטוריון מספר יותר קטן של חברי דירקטוריון.

עובדי התאגיד כחברי דירקטוריון

14. בדירקטוריון לא ייכללו עובדי התאגיד הבנקאי למעט המנהל הכללי של התאגיד הבנקאי.

דירקטורים חיצוניים

15. (א) לפחות רבע מחברי הדירקטוריון יהיו דירקטורים חיצוניים.
 (ב) לצורך הוראה זו, "דירקטור חיצוני" - מי שעומד בכל התנאים להלן:
- (1) עומד בהגדרת "דירקטור מקרב הציבור" כאמור בסעיפים 96ב. (ג) ו- (ד) לפקודת החברות;
 - (2) אינו קרוב של בעל שליטה בתאגיד הבנקאי;
 - (3) בעל שליטה בתאגיד הבנקאי או תאגיד בשליטתו או בשליטת התאגיד הבנקאי, אינו מעסיק אותו או את שותפו או את מעבידו במתן שירותים מקצועיים דרך קבע בתמורה, בין במישרין ובין בעקיפין;
 - (4) אינו מחזיק במניות התאגיד הבנקאי, במניות תאגיד בשליטת התאגיד הבנקאי, או במניות חברת האם של התאגיד הבנקאי;
- לענין סעיף זה, "מחזיק" - במישרין או בעקיפין לרבות באמצעות תאגיד נשלט, או שבן זוגו, הורו או ילדו, מחזיקים במניות התאגיד במישרין או בעקיפין לרבות באמצעות תאגיד נשלט; אולם בתאגיד שמניותיו נסחרות בבורסה, לא יהיה בהחזקת מניות בעצמו או על ידי בן זוגו, הורו או ילדו, בשיעור שאינו עולה על 1% מההון הנפרע של התאגיד, כדי לראות בדירקטור "בעל מניות" לענין סעיף זה.
- (5) אינו מכהן כיו"ר הדירקטוריון של התאגיד הבנקאי.
- (ג) האמור בסעיפים 96ג., 96ד., 96ח., 96ט., 96יא, 96יב. (א), 96יג. (א) ו- 96יג. (ב) (1) לפקודת החברות, יחול בהתאמה על דירקטור חיצוני.

מקום מושבם של דירקטורים

16. לפחות שני שלישים מחברי הדירקטוריון יהיו כאלה שמקום מושבם הקבוע בישראל.

פרק ד': יושב ראש הדירקטוריון

יושב ראש הדירקטוריון

17. (א) יו"ר הדירקטוריון אחראי לתיפקודו התקין והיעיל של הדירקטוריון ולקיום החובות המוטלות על הדירקטוריון.
- (ב) בהעדרו של יו"ר הדירקטוריון, יבחר הדירקטוריון ממלא מקום מבין הדירקטורים אשר אינו המנהל הכללי של התאגיד הבנקאי ואינו פעיל בניהול השוטף שלו.
- (ג) יו"ר דירקטוריון תאגיד בנקאי לא יהיה מנהל כללי או בעל תפקיד אחר בתאגיד הבנקאי ולא יעסוק בניהול שוטף של התאגיד, לרבות אי השתתפות בישיבות ההנהלה אלא במקרים חריגים ואי מתן הוראות למנהלים הכפופים למנהל הכללי.

יושב ראש הדירקטוריון תושב חוץ

18. תושב חוץ לא יכהן כיו"ר הדירקטוריון אלא אם הוא משתתף באופן קבוע בישיבות הדירקטוריון.

פרק ה': כשירות לכהן כדירקטור**כשירות דירקטור**

19. דירקטורים בתאגיד בנקאי יהיו בעלי ידע, ניסיון או מומחיות באחד או יותר מהתחומים הבאים : בנקאות, כספים, פעילות כלכלית או עסקית, משפט, מינהל או חשבונאות.

ניגוד עניינים

20. (א) לא יכהן כדירקטור אדם שעסקיו או עיסוקיו השוטפים, יוצרים ניגוד של עניינים בדרך של קבע בינו לבין התאגיד או שסביר להניח כי הם עלולים ליצור ניגוד עניינים בינו לבין התאגיד.

(ב) מבלי לגרוע בכלליות האמור לעיל, לא יכהן אדם בדירקטוריונים של שני תאגידי בנקאיים אם אלה אינם נימנים על אותה קבוצה בנקאית.

(ג) לא ייבחר אדם כדירקטור אם כיהן בתאגיד בנקאי אחר כדירקטור ולא חלפה שנה מיום שחדל לכהן כדירקטור, אלא בהסכמת הדירקטוריון שהיה חבר בו, או בהסכמת המפקח על הבנקים לאחר התייעצות ביו"ר הדירקטוריון שהיה חבר בו.

(ד) (1) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), דירקטור שחלק עיקרי מעסקיו או מעיסוקיו השוטפים הם בענף מסויים, לא ישתתף בדיוני הדירקטוריון או ועדותיו העוסקים ישירות באותו ענף, אך רשאי להציג את עמדתו בפני הדירקטוריון או ועדה מוועדותיו.

(2) דירקטור כאמור בפסקה (1), לא יקבל מהתאגיד הבנקאי, מידע ודוחות ביחס ללקוחות ספציפיים באותו ענף, אף אם הם נמסרים לדירקטורים אחרים לצורך תפקידם כדירקטורים ולא ישתתף בדיונים הנוגעים לאותם לקוחות.

עיסוקים אחרים

21. לא יכהן אדם כדירקטור אם עיסוקיו האחרים אינם מותרים זמן מספיק בידו למילוי תפקידיו ככזה.

הצהרה

22. דירקטור יצהיר בכתב בעת בחירתו או מינויו הצהרה שתכלול את הפרטים הבאים :

- (א) עיסוקו העיקרי ובאיזה דירקטוריונים נוספים הוא מכהן ;
- (ב) כי יש בידו הזמן הדרוש למלא תפקידיו כדירקטור בתאגיד הבנקאי ;
- (ג) אם הינו מועמד לשמש כדירקטור חיצוני, יצהיר כי הוא ממלא אחר התנאים הקבועים בסעיף 15 ;
- (ד) כי קרא הוראה זו ומקבל על עצמו לפעול לפיה ;
- (ה) רשימה של תאגידי בשליטתו ותאגידי בהם הוא מכהן כמנהל כללי.
- הצהרה כאמור תיעשה גם בעת בחירה מחדש או מינוי מחדש ותימסר למזכיר התאגיד הבנקאי.

פרק ו': ועדות הדירקטוריון**אצילת תפקידי הדירקטוריון**

23. (א) הדירקטוריון רשאי לבצע את תפקידיו, באמצעות ועדות אלא אם כן נקבע אחרת בהוראה זו.
- (ב) אצל הדירקטוריון את סמכויותיו כאמור בפיסקה (א), יקבע את תפקיד הוועדה וסמכויותיה ויאשר את נהליה.
- (ג) הדירקטוריון לא יאצול באופן בלתי מוגדר או באופן שיורי סמכויות לוועדה מוועדותיו, אלא אם כן בחן את משמעות ריכוז הסמכויות כאמור.

ועדות דירקטוריון

24. (א) ועדות הדירקטוריון תורכבה מדירקטורים בלבד ומספר החברים בוועדה לא יפחת מ-3; ; הרכב הוועדות יהיה על פי היחס הקבוע בסעיפים 15 ו-16.
- (ב) למרות האמור בסעיף קטן (א), בוועדה שהוסמכה לקבוע את שכרו של רואה החשבון של התאגיד הבנקאי, יהיה רוב של דירקטורים חיצוניים.
- (ג) דיווח על כל החלטות הוועדות יימסר למליאת הדירקטוריון או לכל הדירקטורים, תוך פרק זמן סביר, כפי שיגדיר הדירקטוריון.
- (ד) נוהלי העבודה של הוועדות ומניין חוקי שלהן, יהיו כמפורט בסעיף 11 ובפרק ז' לגבי הדירקטוריון, בשינויים המחוייבים.

ועדת הביקורת

25. (א) דירקטוריון תאגיד בנקאי ימנה "ועדת ביקורת", כמשמעותה בסעיף 96טו לפקודת החברות.
- (ב) יו"ר ועדת הביקורת ורוב חבריה יהיו דירקטורים חיצוניים.
- (ג) המניין החוקי לשיבות ועדת הביקורת הוא מרבית חבריה ובלבד שמרביתם דירקטורים חיצוניים.
- (ד) ועדת הביקורת חייבת להזמין את המבקר הפנימי להשתתף בישיבה שבה נדון עניין בתחום הביקורת הפנימית, לרבות דיון בדוחות ביקורת של רואה החשבון ושל רשויות פיקוח.
- (ה) לפחות אחת לשנה, תקיים ועדת הביקורת ישיבה עם המבקר הפנימי לבדו.
- (ו) (1) ככלל, קבלת החלטות בשיבות ועדת ביקורת והוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים, תיעשה בנוכחות חברי הוועדה בלבד.
- (2) האמור בפיסקה (1) אינו חל על יועץ משפטי, מבקר פנימי ובעלי תפקידים מינהליים ומקצועיים בוועדה.

תפקידי ועדת הביקורת

26. (א) ועדת הביקורת תדון בתכנית העבודה של המבקר הפנימי ותמליץ בפני יו"ר הדירקטוריון ביחס לתוכנית זו. לעניין זה, על ועדת הביקורת להתייחס בין היתר גם למסגרת הרצויה של הביקורת הפנימית בחברות בנות בישראל ומחוץ לישראל ולהמליץ על כך ליו"ר הדירקטוריון.

- (1) (ב) ועדת הביקורת תערוך מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה של המבקר הפנימי.
- (2) יו"ר ועדת הביקורת בהתייעצות עם יו"ר הדירקטוריון ועם המבקר הפנימי, יקבע מהם דוחות הביקורת הפנימית המהותיים שיובאו בשלמותם בפני ועדת הביקורת. הוועדה רשאית לקבוע כי תובא בפניה תמצית מדוחות הביקורת האחרים של המבקר הפנימי או הדוחות המלאים כפי שתמצא לנכון. הוועדה תדון בממצאי הדוחות שהובאו בפניה.
- (ג) ועדת הביקורת תדון בדוחות הביקורת של המפקח על הבנקים ותקבל ההחלטות הנדרשות כתוצאה מדיונים אלה. הדיון בדוח ביקורת של המפקח על הבנקים ייערך בישיבה הסמוכה לקבלת הדוח ובכל מקרה תוך תקופה שלא תעלה על 45 יום מיום קבלתו על ידי התאגיד הבנקאי; צויין בדוח כאמור כי יש להביאו לדיון בפני מליאת הדירקטוריון, רשאית ועדת הביקורת לדון בו וזאת בנוסף לדיון שייערך בפני המליאה.
- (ד) ועדת הביקורת תדון בדוחות הביקורת של רואה החשבון החיצוני.
- (ה) ועדת הביקורת תמליץ על שכרו של המבקר הפנימי ועל קידומו.
- (ו) ועדת הביקורת תדון בעסקאות כאמור בסעיף 7 להוראה מס' 312, במידה וועדת העסקאות עם אנשים קשורים לא דנה בעסקאות אלו.

ועדת עסקאות עם אנשים קשורים

27. (א) הדירקטוריון רשאי למנות ועדת עסקאות עם אנשים קשורים, שתדון בנושאים המפורטים בסעיף 7 להוראה מס' 312 ושלא נדונו בוועדת הביקורת.
- (ב) ההוראות והמגבלות החלות על ועדת ביקורת יחולו בהתאמה גם על ועדה לעסקאות עם אנשים קשורים.

פרק ז': דרכי עבודתו של הדירקטוריון וועדותיו

תכיפות ישיבות

28. ככלל, מליאת דירקטוריון של תאגיד בנקאי תקיים ישיבה לפחות אחת לחודש. תאגיד בנקאי שמהות והיקף עסקיו אינם מצדיקים זאת, רשאי לקבוע לעצמו, באישור המפקח על הבנקים, מספר ישיבות קטן מהקבוע בסעיף זה, אך לא פחות מישיבת דירקטוריון אחת לרבעון.

נוכחות בישיבות הדירקטוריון

29. דירקטור שלא השתתף ברציפות בשש ישיבות הדירקטוריון או בשמונה ישיבות הדירקטוריון לא רצופות במשך שנה, יראו אותו כמתפטר. קבע המפקח על הבנקים מספר ישיבות קטן לפי סעיף 28, יראו את הדירקטור כמתפטר כאמור, אם לא השתתף במספר ישיבות בשנה כפי שקבע המפקח. עם זאת, הדירקטוריון רשאי להתיר המשך חברותו בדירקטוריון, של דירקטור, שלא השתתף במספר ישיבות כאמור, אם נעשו בפרק זמן שלא עלה על שישה חודשים.

סדר היום לישיבות

30. לישיבות הדירקטוריון יימסר קודם לישיבה סדר יום ופירוט העניינים הכלולים בו וכן חומר רקע בכתב הכולל גם משמעויות והשלכות לרבות השלכה כספית המאפשר התייחסות משמעותית לעניינים הנדונים במסגרת הישיבה. חומר רקע זה יישמר במשרדי התאגיד הבנקאי ביחד עם פרוטוקול הישיבה בה נדונו העניינים אליהם מתייחס חומר הרקע.

השתתפות המבקר הפנימי בישיבות

31. מליאת הדירקטוריון חייבת להזמין את המבקר הפנימי להשתתף בישיבה שבה נדון עניין בתחום הביקורת הפנימית, לרבות דיון בדוחות ביקורת של רואה החשבון ושל רשויות פיקוח.

מניין חוקי

32. המניין החוקי לישיבות הדירקטוריון הוא מרבית חבריו ובלבד שמתקיים היחס בין הדירקטורים כקבוע בסעיפים 15 ו-16.

פרוטוקול

33. (א) יו"ר הישיבה יהיה אחראי לרישום פרוטוקול הדיונים בישיבה. הפרוטוקול ישקף את הדברים שנידונו בישיבה, יפורטו בו עיקרי הדברים בשם אומרים, כפי שבאו לידי ביטוי בישיבה ונוסחן של ההחלטות שנתקבלו בישיבה.
(ב) הדירקטוריון יקבע הנחיות לאישור הפרוטוקול ובלבד שהפרוטוקול יובא לאישור לא יאוחר מהישיבה הבאה או מ-30 יום, לפי המאוחר.

(ג) לפרוטוקול יצורפו המסמכים ששימשו כחומר רקע לקבלת ההחלטות של הדירקטוריון.

קביעת נוהלי עבודה נוספים

34. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, הדירקטוריון יקבע נוהלי עבודה מפורטים לשיבותיו ולישיבות ועדותיו וכן נוהלי דיווח של הוועדות לדירקטוריון. בנהלים אלה תיקבע, בין השאר, צורת מסירת החומר לעיון הדירקטורים. חומר הרקע יימסר בדרך כלל זמן מספיק לפני הישיבה.

זכות דירקטור לקבל מידע

35. דירקטור מקרב הציבור או דירקטור חיצוני המבקש להשתמש בזכותו לקבלת מידע על פי סעיף 96 ייב לפקודת החברות, יפנה בכתב בבקשה למידע באמצעות יו"ר הדירקטוריון; הדירקטוריון יקבע בנהלים את סוג המקרים בהם ידווח יו"ר הדירקטוריון על בקשת מידע כאמור לדירקטוריון.

סיוע מקצועי לדירקטור

36. דירקטור מקרב הציבור או דירקטור חיצוני המבקש, לקבל סיוע מהתאגיד הבנקאי לשם ייעוץ משפטי, חשבונאי או ייעוץ מקצועי אחר, יפנה תחילה לדירקטוריון בפנייה מנומקת לאישור כיסוי ההוצאות. לא אישר הדירקטוריון את בקשתו, יעביר את הפנייה למפקח 21 יום לפחות לפני שיפנה לבית המשפט בבקשה לאישור העסקת המומחה.

מסירת הודעה לרשות ניירות ערך

37. (א) הביא דירקטור מקרב הציבור עניין של התאגיד הבנקאי שנתגלתה בו לכאורה פגיעה בחוק, בנוהל עסקים תקין או בטוהר המידות, בפני יו"ר הדירקטוריון, כאמור בסעיף 96 לפקודת החברות, יזמן היו"ר את הדירקטוריון תוך 21 יום לדיון בעניין ולקביעת דרכי הפעולה המתחייבות.

(ב) לא הניחו תוצאות הדיון בדירקטוריון את דעתו של אותו דירקטור (או לא כינס יו"ר הדירקטוריון את הדיון במועד האמור בסעיף קטן (א)), ימסור הדירקטור מקרב הציבור הודעה מיידית על כך למפקח על הבנקים.

(ג) דירקטור העומד לפנות לרשות ניירות ערך בהודעה כאמור בסעיף 96 (ב) לפקודת החברות, ימתין בטרם יפנה, 7 ימים לפחות, מיום מסירת ההודעה כאמור בסעיף קטן (ב), למפקח על הבנקים. חלפה תקופה זו והדירקטור החליט למסור את ההודעה, ימסור העתק מאותה הודעה גם למפקח על הבנקים וליו"ר הדירקטוריון*.

(ד) ההודעות לפי סעיף זה, דינן כדין כל מידע שיש לדירקטור בענייני התאגיד הבנקאי לעניין שמירת סודיות המידע והעברתו רק לגורמים שנדרש להעבירם על פי דין או הוראה זו.

* יחד עם זאת, על הדירקטור להקפיד כי סדר הזמנים במסירת ההודעה למפקח על הבנקים יהיה כזה שיוכל לפנות לרשות ניירות ערך במועד הקבוע בסעיף 96 לפקודת החברות.

זכות חתימה

38. (א) דירקטור שאינו נושא משרה אחרת בתאגיד בנקאי, לא יהיה מורשה לחתום בשם התאגיד הבנקאי בעניינים שהם במהלך העסקים הרגיל.
- (ב) היה ומליאת הדירקטוריון סבורה כי לעניין ספציפי מסויים, יש מקום להעניק זכות חתימה ליו"ר הדירקטוריון או לדירקטור אחר שאינו נושא משרה בתאגיד הבנקאי, יוסמך אותו דירקטור במיוחד לעניין זה; במקרה זה יהיה נושא משרה בכירה בתאגיד הבנקאי בעל זכות חתימה שניה.
- (ג) האמור בסעיף זה אינו חל במקרה שחתימתו של דירקטור מתחייבת מהוראות דין (כגון חתימה על דוח כספי, תשקיף וכד').

חליף

39. אין למנות דירקטור חליף בתאגיד הבנקאי.

פרק ח': דיווח למפקח על הבנקים**תכיפות הדיווח**

40. מזכיר התאגיד הבנקאי, או מי שיקבע הדירקטוריון, ידווח למפקח על הבנקים כדלקמן:
- (א) דיווח מיידי שיש לעשותו תוך שבועיים מיום האירוע;
- (ב) דיווח שנתי שיוגש בכל שנה עד סוף חודש ינואר בגין השנה המסתיימת ב-31 בדצמבר שקדמה לו.

דיווח שנתי

41. הדיווח יכלול פרטים אלה:
- (א) שמות הדירקטורים ומקום מושבם;
- (ב) שמות חברי הוועדות השונות של הדירקטוריון;
- (ג) תכיפות ישיבות הדירקטוריון וחברי הוועדות והנוכחות בהן, כדלקמן:
- (1) מספר ישיבות מליאת הדירקטוריון ותאריכיהן במשך השנה החולפת ומספר הישיבות ותאריכיהן שבהן השתתף כל דירקטור במשך אותה תקופה;
- (2) דיווח על כל הישיבות של כל ועדה מוועדות הדירקטוריון וכן מספר הישיבות בהן השתתפו כל חבר בוועדה וכן המבקר הפנימי ורואה החשבון;
- (ד) תיאור עיסוקו העיקרי של כל דירקטור ושמות התאגידים האחרים בהם הוא משמש כדירקטור או כמנהל כללי.

דיווח מיידי

42. הדיווח יכלול פרטים אלה:
- (א) שינוי בהרכב הדירקטוריון או בוועדותיו לרבות שינוי בהרכב בעקבות פטירה, התפטרות או פיטורין של דירקטור; לרבות דיווח למפקח על ידי יו"ר הדירקטוריון בדבר הנימוקים לפיטורי או התפטרות דירקטור וכן דיווח למפקח ע"י דירקטור בדבר הנימוקים להתפטרותו או פיטוריו;
- (ב) מינוי מנהל כללי וכן אישור מינוי הפקידים הבכירים ביותר בתאגיד הבנקאי המהווים את הנהלת התאגיד הבנקאי. מינוי מבקר פנימי ורואה חשבון וכן הפסקת עבודתם מכל סיבה שהיא;
- (ג) אירועים חריגים שדווחו לדירקטוריון שיש בהם משום חריגה מניהול בנקאי תקין או סטייה מהוראות החוק או שיש בהם פגיעה מהותית בנושים, בלקוחות או בבעלי המניות בתאגיד;
- (ד) הודעת המבקר הפנימי על אי נקיטת צעדים מתאימים לתיקון פגמים, לפי סעיף 7(ג) לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), התשנ"ג1992-;
- (ה) הודעה על הפסקת כהונתו של מבקר פנימי שלא בהסכמתו או השעייתו על-פי סעיף 10 לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), התשנ"ג1992-;
- (ו) דיווח על קבלת הודעה מרואה החשבון על פי סעיף 3(ב) להוראה מס' 304;
- (ז) דיווח על הודעה לפי סעיף 96מז לפקודת החברות.

דיווח על אירוע חריג

43. (א) למרות האמור לעיל, ידווח התאגיד הבנקאי למפקח על הבנקים, תוך שלושה ימי

עסקים מיום היוודע האירוע, על אירועים חריגים אלה :

- (1) הפסד בסכום העולה על 5% מהונו של התאגיד הבנקאי שהצטבר מסוף הרבעון האחרון לגביו פורסם דוח כספי ;
- (2) הפסד העולה על 1% מההון, הנובע מפעולה או עסקה בודדת ;
- (3) הפסד בחברה בת בחוץ לארץ בסכום העולה על 3% מהונה, או בסניף בחוץ לארץ בסכום העולה על 3% מהונו הרעיוני, הנובע מפעולה או עסקה בודדת והפסד בחברה או בסניף כאמור בשיעור העולה על 5% מהונה של החברה או הונו הרעיוני של הסניף, שהצטבר מסוף הרבעון האחרון לגביו פורסם דוח כספי, והכל אם עלה ההפסד על סכום בשווי של מליון דולר ארה"ב ;
- (4) סיווג של חוב כחוב מסופק בחלקו או במלואו, כאשר החבות היא בסכום העולה על 5% מהון התאגיד הבנקאי ;
- (5) הודעת רואה חשבון לפי סעיף 6(ג) להוראה מס' 302 (רואה חשבון של תאגיד בנקאי).

(ב) לעניין סעיף זה, "הון" - כמשמעותו בנספח א' להוראה מס' 311 (יחס הון מזערי).

אופן הדיווח

44. הדיווחים לפי פרק זה יהיו בכתב ויועמדו לעיונם של כל חברי הדירקטוריון.

פרק ט': שונות

מסמכי ההתאגדות

45. מסמכי ההתאגדות של התאגיד הבנקאי ותאגידי הנשלטים על ידו יתוקנו במידת הצורך כדי להתאימם להוראות אלה.

אגודות שיתופיות

46. לגבי אגודה שיתופית לאשראי, מקום שמדובר ב"דירקטוריון" יראו כאילו מדובר ב"ועד" כמשמעותו בפקודת האגודות השיתופיות.

* * *

<u>עדכונים</u>			
תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
13/9/85	חוזר מקורי		1210
11/1/95	עדכון		1394
19/6/89	עדכון		1412
13/8/90	עדכון		1473
8/91	שיבוץ בהוראות ניהול בנקאי תקין	1	-----
21/7/92	עדכון	2	1582
8/11/92	עדכון	3	1606,1609
3/1/93	עדכון	4	1615,1616
11/7/94	עדכון	5	1715
2/1/95	עדכון	6	1739
12/95	גרסה מחודשת של קובץ ניהול בנקאי תקין	7	-----
21/6/98	עדכון	8	1928